REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele BIROURI de ANUNȚURĬ: în Viena: la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr. N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov: *Administrațiunea*, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 23. Brașov, Joi 30 Ianuarie (12 Februarie). 1903.

Din causa sfintei sêrbătorĭ de mâne, Joi, Ss. Grigorie, Vasilie și Ioan, ḑiarul nu va apărê până Vinerĭ séra.

Procese politice.

II.

N'are cine-va decât sĕ urmăréscă mersul și peripețiile, prin carĭ a trecut politica de maghiarisare din momentul când ea a fost reîntrodusă și de regimul dualist unguresc Deak-Andrassy prin însașĭ modalitatea cum s'a stabilit de către dietă legea naționalităților votată și sancționată la 1868, pentru a se convinge, că procesele politice și mai vêrtos procesele de pressă s'au înmulțit și s'au înăsprit în proporțiunea, în care au crescut córnele șovinismului maghiar și la impulsul acestuia au luat avênt tot mai mare uneltirile de maghiarisare.

Nicĭ chiar în primul period al regimului dualist, numit periodul deakist — când din tóte părțile rĕsunau numai vorbe dulcĭ de împăcare, naționalitățile n'au fost scutite de procese politice. Dêr aceste erau mai rarĭ și n'aveau acel caracter dușmănos îndreptat în contra oricăreĭ desvoltărĭ naționale a Nemaghiarilor, cum îl au adĭ.

După mórtea lui Deak și mai ales dela venirea la cârmă a lui Coloman Tisza s'au schimbat însĕ lucrurile. Guvernul Tisza se recomandă grației opiniunei publice maghiare cu amenințarea, că va sdrobi și va strivi naționalitățile. Tisza fù acela, care avù îndrăsnéla cel dintâiŭ a anunța în parlament, că se simte chiemat a face acésta.

Regimul tiszaist a luat sub aripele sale ocrotitóre șovinismul violent și intolerant și l'a hrănit și crescut, până ce câțĭ-va anĭ după aceea începù a ataca în stradă pe cetățenii nevinovațĭ.

Cu deosebire, de când Coloman Tisza a întrodus prin legea școlară dela 1879 principiul, că limba maghiară fiind decretată ca limbă a statului, este dator fiecare cetățén de a-o invêța în școlă, fie ea școlă de stat, comunală orĭ confesională și încă începênd chiar dela prima clasă elementară, — s'a pus în curs prigonirea în stil mare a așa ḑișilor agitatorĭ și s'a inaugurat periodul de urmărire sistematică a pressei naționaliste din sînul popórelor nemaghiare.

La oposițiunea ce au făcut'o naționalitățile, și în deosebĭ Românii, încercărilor de distrugere a regimului tiszaist, acesta a rĕspuns prin a organisa strada în contra nóstră, sub cuvênt, că guvernul singur nu póte sĕ rĕsbéscă cu maghiarisarea și decĭ trebue sĕ-i sară în ajutor societatea maghiară, înființând „kulturegylet“-urĭ și tot felul de alte „egylet“ urĭ în contra naționalităților și a conducĕtorilor acestora.

Decă sub Tisza nu s'au intentat ḑiarelor române procese de pressă mai numeróse, causa n'a fost că el din causa „liberalismului“ sĕu s'ar fi sfiit a se folosi cu prisos de acéstă armă, ci altă cu totul a fost pricina. Era mai întâiŭ situația din afară fórte amenințătóre, apoi nu se putea încrede în juriul de la Sibiiu, care funcționa în cause de procese de pressă, că va judeca pe placul șovinismului dominant.

In 1884 și 1885 Curtea cu jurațĭ din Sibiiu a pronunțat verdicte achitătóre în nisce procese intentate ḑiarelor române dela Brașov și Sibiiu. De aceea în vara anului 1885 a fost desființată Curtea cu jurațĭ din Sibiiu și jurisdicțiunea asupra teritoriului ei a fost predată Curții cu jurațĭ din Clușiŭ.

De aicĭ încolo s'a spart ghiața. Kulturegyletul era înființat și 'șĭ căuta gloria în a striga sĕ fie nimicițĭ „agitatorii“. Ḑiarele maghiare secundau bărbătesce și procesele de pressă începură a lua un mers mai viu și mai vesel pentru inimele șoviniste — căcĭ nu mai era temere ca „agitatorii“ românĭ dațĭ în judecată sĕ fie achitațĭ.

Coloman Tisza pregătise deja cu anĭ înainte spiritele conaționalilor sĕi pentru acéstă luptă a „societății“ mâna în mână cu guvernul cu scop de a nimicĭ „agitațiunea“ din sînul Românilor.

Primatele Vaszary și limba maghiară. Primatele din Strigoniu Claudiu *Vaszáry* a adresat ḑilele acestea o circulară către inspectorii de școle din diecesa sa, în care se ocupă cu *rĕspândirea* în cercurĭ cât maĭ largĭ a *limbei maghiare*. El învită pe inspectorĭ sĕ-șĭ dea silința, ca în comunele mixte *religia sĕ se predee în limba maghiară*. Scrie primatele: *labor omnia vincit*, și rógă pe inspectorĭ sĕ nu se sparie de piedecile și ostenelele, ce le-ar întimpina. Circulara mai conține și alte sfaturĭ „practice“, în carĭ arată cum s'ar puté garanta interesele limbei maghiare chiar și în comunele, unde copiiĭ nu sciu ungaresce. — Mare-i puterea șovinismului.

Guvernul strimtorat. Ḑiarele oposiționale din Budapesta pretind a sci, că Coloman *Szell* vĕḑêndu-se adus în mare strimtorare prin tactica obstrucționistă, ar avé de gând sĕ propună Maj. Sale disolvarea dietei, ca *ultima ratio* în situațiunea de față. Acestor scirĭ nu li se dă credĕmênt Este fapt însĕ, că Coloman Szell a făcut propunerea, ca ședințele dietei sĕ se prelungéscă c'o óră în fie care ḑi pe timpul cât va dura desbaterea militară. Asupra propunerii s'a votat erĭ. Că va câștiga ceva orĭ nu Coloman Szell prin mĕsura acésta estra-ordinară, cu greu e de creḑut, după-ce oposiția e firm decisă a continua combaterea proiectelor militare cu tóte armele posibile.

Amânarea delegațiunilor. In cercurile politice din Viena și Budapesta se vorbesce, că delegațiunile din ést-an se vor amâna pentru Septemvrie. Convocarea atât de întârḑiată a delegațiunilor se motivéză cu situația parlamentară nefavorabilă.

„Consul maghiaro-fag“. Ḑiarele șoviniste din Budapesta stau sĕ se prăpădéscă de necaz, pentru-că d-l Edmund *Steinacker*, fost secretar al camereĭ comerciale din Budapesta, și consul al republiceĭ africane Liberia, a fost învitat la balul de curte, ce s'a dat ḑilele acestea la palatul din Buda.

„Függ. Magyarország“, „Bud. Hirlap“ și alte ḑiare s'au cătrănit rĕu din causa acésta și nu-șĭ pot suprima necasul, că d-l Steinacker încă a fost învitat, deși „domnul acesta — ḑice „F. M.“ — este unul din esemplarele cele maĭ rele a maghiarofagilor furioșĭ“, din care causă el fù condamnat Sâmbătă de Curtea cu jurați din Seghedin la 8 ḑile închisóre și 100 coróne amendă pentru „agitație contra națiunei maghiare“.

Oficiósa „Bud. Tud.“ ḑice, că numele lui Steinacker din greșélă s'a strecurat în lista învitaților. Dêr lămurirea acésta nu-i mulțumesce pe șoviniștĭ. Ei cer, ca Steinacker sĕ nu maĭ pótă fi consul, ér „Függ. M.—g.“ spune, că în privința acésta se va face și o interpelație în dietă din partea deputatului Lengyel Zoltan, care va cere ministrului president sĕ ia mĕsurĭ a i-se detrage d-lui Steinacker „exequatura“ regală.

— Teribil!

Administratorul guvernului la domeniul episcopesc din Beiușiŭ. Nu de mult a apărut în foile maghiare un comunicat, în care se spunea, că numirea episcopului gr. cat. pentru scaunul vacant din Oradea-mare se va amâna până la tómnă, deóre-ce guvernul are de gând a lua disposiții speciale pentru acéstă diecesă. Până la numirea episcopului, guver-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Vĕduva geniului.

De Alphonse Daudet.

Svonul, că are de gând sĕ se mărite érășĭ, nu a produs nicĭ o surprisă. Talentatul și renumitul bărbat, care timp de cincĭ-spre-ḑece anĭ a fost soțul ei, cu tóte calitățile lui eminente, séu póte tocmai din pricina acestor calitățĭ, a avut sĕ sufere mult de la dênsa. Tot Parisul scia, cât de mult i-a amărît ḑilele prin purtarea ei înderĕtnică și prin capriciile ei nebune.

Ca mulțĭ alțiĭ, carĭ trebue sĕ móră înainte de vreme, așa și el fácù în timpul cel maĭ scurt carieră, secerând cele maĭ marĭ succese; pe când dênsa ședea într'un colț al carului de triumf și se uita în tăcere la sgomotul și aplausele mulțimeĭ, așteptând par-că sĕ intervină ceva și sĕ pună capĕt acesteĭ serbătorirĭ, dând de rîpă carul triumfal.

Despre slăbiciunile luĭ personale nu putea sĕ vorbéscă nimĕnuĭ. „Ah, Dómne!“ îĭ rĕspundeau atuncĭ „acestea sunt particularitățile geniuluĭ, cu carĭ trebue sĕ te împacĭ. Nu uita, că bărbatul tĕu nu-țĭ aparține numaĭ ție singură, ci aparține patrieĭ și arteĭ. Și cine scie, póte tocmaĭ particularitățilór acelora, de carĭ tu te plângĭ, sunt a-se atribuĭ operele sale nemuritóre“.

Sfaturile acestea erau ca tóca la urechia surduluĭ. Intre ceĭ doĭ soțĭ vecĭnică certă, și ca sĕ pună odată capĕt uneĭ viețĭ insuportabile, se gândiau la divorț, când într'o ḑi bărbatul murĭ subit...

Viéța singuratică, ce trebuia acum sĕ o ducă, ii dunga, ce se formase pe lângă gura ei, ca semn al suferințeĭ, o făceau interesantă. In anul 35 al vieții începù sĕ înflorescă din nou, sĕ trăiéscă o a doua primăvară, în care părea încă maĭ fermecătóre, decât în cea dintâiŭ. Haina de jale îĭ stătea fórte bine; ea juca cu multă dibăcie rolul femeĭ pe jumĕtate vrednică de invidiat și pe jumĕtate vrednică de compătimit, care stă singurică în lume, dêr în schimb pórtă un nume celebru. Și se îngrijea fórte mult, ca renumele scumpuluĭ repausat sĕ-l asigure pentru tóte timpurile. Maĭ 'nainte acest renume nu-ĭ era, decât un isvor de supărare. Dêr acum îl cultiva cu îngrijire, par' că ar fi fost o flóre prețiósă, rĕsărită pe mormêntul decedatuluĭ, și aprópe ḑilnic mergea învĕlită în vĕlul negru al vĕduvieĭ pe la directorĭ de teatre și pe la editorĭ. Cu ceĭ dintâiŭ trata despre representarea operelor, cu aceștĭ din urmă despre editarea operelor postume, și tóte acestea le făcea cu atâta seriositate și demnitate, ca și cum ar împlini . prin acéstă o sfântă datorie.

Atuncĭ o cunoscù bărbatul d'aldoilea. Era și el musician, firesce însĕ nu din ceĭ renumițĭ. Compusese câteva valsurĭ, cântece și douĕ operete, carĭ erau fórte frumos tipărite, dér nicĭ nu le cânta, nicĭ nu le cumpĕra nimenĭ. Avea un esterior plăcut, era originar dintr'o familie cinstită și era bogat. Entusiast din fire, se închina cu respect în fața geniuluĭ și privea la celebritățĭ cu adêncă venerațiune. Așa, i-se părù că vede o ființă supra-omenéscă, când vĕḑù pe vĕduva geniuluĭ. I-se părea, că vede întruparea uneĭ muse. Firesce, că la moment se amorisă de idealul sĕu și când tînĕra vĕduvă începù érășĭ sĕ-șĭ deschidă salónele, se presentă și dênsul.

Aflându-se în încăperile, prin carĭ părea că tot maĭ dominéză spiritul geniuluĭ, amorul luĭ deveni patimă. Aicĭ vedea bustul măestruluĭ, colo pianul, la care îșĭ făcea compositiile; pe mese și etagere manuscriptele partiturelor sale și foĭ volante, pe carĭ îșĭ scria cugetările musicale etc.

Prin acest cult al tonurilor farmecul tinereĭ și picanteĭ vĕduve crescea, tot așa cum cresce frumseța unuĭ tablou în colorĭ viĭ așeḑat într'un cadru negru. Tinĕrul musician era amorezat la nebunie.

După șovăire îndelungată, în sfêrșit îșĭ luă inima în dințĭ și făcù declarația. A fost modest din cale afară. El este convins, ce schimb prost face ea, când dă un nume atât de sĕrbătorit pentru numele luĭ neînsemnat.

El habar n'avea, că dama sa se bucura în sufletul ei de acest succes. Ea, care în fața lumeĭ făcea pe „resignata“, care a renunțat la orĭ-ce bucurie și plăcere pe acest pămênt. Deși în viéța ei nu avuse maĭ mare bucurie, ca aceea, când a murit bărbatul ei, totușĭ acum nu întrelăsa nicĭ o ocasiune de a vĕrsa lacrĕmĭ după dênsul și a vorbi de repausatul, ca de o comóră perdută. Amorul tinĕruluĭ deveni din ce în ce maĭ pasionat

nul va studia cestiunea în vederea mĕsurilor, ce are de gând sĕ le ia, ér pentru domeniul episcopesc a numit administrator pe un óre-care Tost.

Nu putem trece aşa uşor peste acest comunicat şi ne simţim obligaţĭ a reveni asupra lui, întrebându-ne cu îngrijare, ce fel de mĕsurĭ se plănuesc faţă cu diecesa vĕduvită? Apoi numirea de administrator din partea guvernului la un domeniu, care sub repausatul Pavel avea o administraţie model, ce noimă are? Pe cât scim noi, nicĭ nu esistă precedent pentru aşa o numire şi nu se póte invoca nicĭ motivul, că în administrarea domeniului s'ar fi găsit neregularităţĭ, ceea-ce ar puté servi ca pretext pentru o intervenţie din partea guvernului.

Aşteptăm sĕ ni-se trimită lămurirĭ din numita diecesă.

Procesele de la T.-Mureşului.

După rechisitorul contelui Lazar, pe care l'am publicat erĭ în extras după „Kr. Ztg.", şĭ-a rostit pledoaria apĕrătorul Dr. *Schnell*, apoi s'a apĕrat Dr. *Orendi*, Dr. *Liess*, după carĭ a replicat érăşĭ contele *Lazar* susţinênd, că nu e necesar, ca aţiţarea sĕ fie urmată de efect, căcĭ décă în casul acesta ar fi urmat efectul, atuncĭ delictul inculpaţilor ar trebui cualificat de crimă capitală (főbenjáró bün). Şi de altmintrelea pentru asemenea aţîţărĭ închisórea de stat, *custodia honesta*, este o pedépsă prea blândă. Ar trebui sĕ fie *munca silnică*, séu altă pedeapsă analógă. După o scurtă duplică a lui Dr. *Orendi* şi Dr. *Liess*, i-se dă cuvêntul deputatului *Korodi*.

„Inainte de tóte trebue sĕ-mĭ fac reflexiunile la unele afirmărĭ ale d-lui procuror. Observ, că în sine n'aşĭ crede de necesar a face aceste reflecsiunĭ, fiind-că acele afirmărĭ şi atacurĭ nu sunt de luat în serios, şi décă rĕspund la ele, o fac din motivul, că acest proces se judecă în faţa marei publicităţĭ şi mĕ simt obligat cu respect la acéstă publicitate sĕ fac în public mai multe rectificărĭ.

D-l procuror a dis, că dênsul pe membrii aşa numitelor „naţionalităţĭ" îĭ împarte în doue grupurĭ, anume grupul care induce în rĕtăcire şi aţiţă, şi grupul celor induşĭ în rĕtăcire; a dis mai departe, că noi agitatorii, „ne înălţăm pe socotéla şi pe spatele poporului".

In ceea-ce mĕ privesce pe mine, n'am de cât sĕ mĕ refer la aceea, cum am fost eu ales deputat. Pe mine m'au ales *toţĭ* Saşii din cercul meu electoral. Unde sunt aşa dér acele doue grupurĭ? *Apponyi*, care a scris tot în chipul acesta, décă cunoscea împrejurările, nu scriea cum a scris.

D-l procuror a mai susţinut că noi agităm ca sĕ ne „*câştigăm pânea*". Acésta este pur şi simplu o afirmaţie ridicolă. Mi se pare, că décă ar fi vorba de pâne, ar fi mai bine, mai avantagios şi mai comod a face politică, nu cum fac eu şi soţii mei de principii, căcĭ este de notorietate publică, că tocmai în Ungaria este mai profitabil şi mai plăcut lucru a face politică guvernamentală.

D-l procuror ne-a numit mai departe drojdia naţionalităţilor. Ei bine, eu cred, că de la mine nicĭ nu aşteptaţĭ sĕ rĕspund la asemenea insulte, pe cum că nicĭ nu este posibil a rĕspunde aicĭ la tóte câte s'au debitat.

Ni s'a mai spus, că suntem antidinasticĭ, de órece am agita contra unei legĭ sancţionate. S'a spus deja, că n'a fost aşa, şi că noi numai la esecutarea legii am vrut sĕ influinţăm guvernul. ca acéstă esecutare sĕ se sĕvîrşéscă după dorinţa nóstră Tocmai din causa legii acesteia au eşit deputaţii saşĭ din partidul guvernamental. Ear' în cât privesce pe Schroff, el a fost în adevĕr expulsat din România pentru crimen laesae, dér acésta s'a întîmplat fiind-că o fóie din România a reprodus un articol dintr'o fóie din Germania, şi care articol se ocupa de — persóna împĕratului Wilhelm. Articolul prin urmare nu vorbea de regele nostru. Schroff a venit atuncĭ la Braşov şi i s'a dat ocupaţie la „Kr. Tagblatt", organul „moderaţilor", şi după fusiunea celor doue partide, a trecut la „Kr. Ztg."

D-l procuror ne-a tăgăduit *bărbăţia*. — Ceea ce ne cere d-sa este de rîs. Adică sĕ dicem: da, am aţiţat, când noi avem convingerea, că n'am făcut-o acésta. In ceea ce privesce bărbăţia, nu vréu sĕ-l urmez pe d-l procuror pe terenul personalităţilor, atâta însĕ sĕ-mĭ fie permis a observa, că cei ce mărturisesce principiile politice-naţionaliste, cum fac eu şi soţii mei de principii, nu trebue sĕ se témă de reproşul lipsei de bărbăţie! Eu însumĭ am fost acela, care am stăruit mai tare, ca deputaţii noştri sĕ iésă din partidul guvernamental, fiind-că am credut, că acolo nu pot fi liberĭ. Şi de sigur se cere mai mult curagiŭ a avé asemenea principii politice, de cât a fi mameluc şi a tăcea chitic în sînul partidului guvernamental.

In sfêrşit a mai dis d-l procuror, că eu în dietă n'aşĭ fi dis adevĕrul. Insinuaţia acésta o resping energic. Ceea-ce a spus aicĭ d-l procuror — şi accentuez, că sunt conscient de ceea ce dic şi iau rĕspunderea pentru fie-care cuvênt: cea-ce a dis d-l procuror, *nu este adevĕrat*. Actele sunt la d-sa, sĕ-mĭ dovedéscă din ele, ceea-ce a susţinut. Insĕ acésta nu o póte.

In ce privesce articolul, d-l Korodi spune, că nu dênsul l'a tradus, ci la rugarea editorului, a atenuat unele observaţii din comentar, fiind articolul deja cules. Cum vine dênsul sĕ fie acum tras la rĕspundere, pentru-că a atenuat?

D-l Korodi trece apoi la al doilea articol, Cestiunea numelor de localităţĭ în Germania, şi susţine, că în acel articol nu se cuprinde nimic nepatriotic.

Verdictul juraţilor i-a declarat pe toţĭ trei acusaţii culpabilĭ de „*aţîţarea naţionalităţii valahe şi săsescĭ contra naţionalităţii maghiare*" şi anume pe Korodi în 2 casurĭ, pe Ordendi şi Liess în câte un cas.

Sentinţa tribunalului este deja cunoscută.

Pericolul macedonean.

Dilnic sosesc scirĭ alarmante despre pericolul macedonean.

„*Figaro*" din Paris, cu tóte desminţirile ce i-s'au dat, menţine scirea, că Turcii mobiliséză armata. Se afirmă, că guvernul turcesc continuă cu întăririle de la hotarĕ. Sultanul ar fi aprobat suma de 14.680 piaştĭ pentru repararea de fortificaţii de la graniţa turco-muntenegrénă.

Diarul „*Vosísche Zeitung*" din Berlin anunţă, că în Sofia domnesce o mare nelinişte din causa pregătirilor de rĕsboiŭ ale Turciei. Se crede, că înţelegerea austro-rusă neputênd ajunge la vr'un resultat practic, evenimentele din Balcanĭ îşĭ vor urma cursul lor natural.

Am semnalat erĭ, că principele bulgar Ferdinand a făcut o declaraţie importantă unei delegaţiunĭ, care i-a solicitat sprijinirea causei Macedonenilor.

Étă, ce a dis principele:

— „*Suntem în ajunul unor evenimente seriose.* Poporul bulgar se încrede în Rusia şi în puterĭ, că vor crea o nouă situaţie în Macedonia. La tótă întêmplarea contez pe patriotismul poporului meu şi sper, că la cas de nevoie *el îşĭ va face datoria*".

Deputatul oposiţionist *Stratimirow* a declarat în ultima şedinţă a Sobraniei, că Macedonenii voesc sĕ fie independenţĭ şi-şĭ vor elupta independenţa şi fără de Bulgaria. Reformele nu mai folosesc, de óre-ce revoluţiunea va isbucni cu siguranţă.

După „*Novosti*" din Petersburg se va adresa din partea puterilor semnatare ale tractatului de Berlin o notă guvernului turcesc privitóre la reformele în Macedonia, pe carĭ décă Pórta nu le va primi, atuncĭ afară de doue puterĭ (Anglia şi Germania) Turcia se va găsi în faţa tuturor celorlalte. In genere, pressa ruséscă vede situaţia din Balcanĭ în colorĭ fórte posomorîte.

SCIRILE DILEI.

— 29 Ianuarie v

Nicolae G. Eremia †. S'a stins încă unul dintre bravii noştri comercianţĭ românĭ din piaţa Braşovului. Nicolae G. Eremia, nepot al regretatului Dimitrie Eremia şi primul companion al firmei „Dimitrie Eremias Nepoţi", a încetat din viéţă adĭ înainte de amédĭ, după ce a suferit de-o grea bólă, vre-o doue lunĭ de dile. Era o figură simpatică, bine cunoscută în tóte cercurile nóstre, om înclinat spre fapte nobile, fórte muncitor la negoţ şi bun Român. A fost membru la tóte reuniunile nóstre române din Braşov, membru virilist al representanţei comunale şi comitatense ş. a. Aflăm, că rĕposatul a testat o sumă considerabilă şi pentru scopurĭ culturale şi de binefacere române. Fie-i ţĕrina uşóră şi memoria binecuvêntată!

Societatea de lectură „Petru Maior" din Budapesta învită la serata musicală împreunată cu dans, ce se va ţiné la 26 Februarie st. n. 1903 în sala cea mică a „hotelului Royal". Inceputul la 8 şi jum. óre séra. Preţul întrării: de persónă 3 cor., de familie 8 cor. Programe séra la cassă. Rĕscumpĕrarea biletelor de întrare, precum şi ofertele sunt a se adresa la societate (IV. Molnar-U. 20, II 10). — După cum suntem informaţĭ, deşi petrecerea nu va fi de un caracter mai general întru cât la serata amintită vor debuta numai membrii de ai societăţii, totuşĭ comitetul aranjator îşĭ dă tótă silinţa ca sĕ asigure petrecerei, în ce privesce întreg aranjamentul, o reuşită dintre cele mai bune.

Alegerea din Năsĕud. Alaltaerĭ s'a făcut alegere parţială de deputat în Năsĕud. A fost ales cu unanimitate I. *Ciocan*.

Fómete în Bihor. Din *Oradea-mare* se telegrafézĕ, că în ţinutul *Beiuşului* bântue fómetea de la anul nou încóce. Mulţĭ ómenĭ din satele mai ascunse, se luptă cu fómea. Causa fómetei este grindina din vara anului trecut, care a devastat sĕmĕnăturile. La asta s'a mai adaus şi bóla de gură şi de unghii la vite şi bóla de porcĭ.

Ajutóre pentru inundaţii din comitatul Solnoc-Dăbâca. Fişpanul comitatului Solnoc-Dăbâca a luat mĕsurĭ ca încă în cursul lunei acesteia sĕ se împartă bucate ómenilor lipsiţi din comitat, cărora inundaţia din vara trecută a Someşului li-a nimicit tótă recolta. Cei lipsiţi cu desĕvêrşire vor fi împărtăşiţĭ în ajutóre gratuite, ér cei carĭ dispun de óre-care avere, vor primi bucate cu preţurĭ reduse Căile ferate au acordat de asemenea reducerĭ pentru transportul cerealelor destinate pentru distribuire.

Din parochia Hĕrmanului. La „Scirea dilei", ce am publicat'o sub acest titlu în numĕrul de Marţĭ al fóiei nóstre, primim o întêmpinare de la parochul Alexandru *Dogariu* din Hĕrman. D-sa spune, că mult trimbiţatul conflict între parochienĭ şi preotul lor „e tras ca de pĕr de interesele personale ale unora"... Privitor la ţinerea sinodului parochial din Hĕrman dice:

In 19 Ianuarie am publicat ţinerea sinodului parochial pe Dumineca următóre, când nu avea sĕ fie nicĭ vre-o nuntă óre-care, dér am accentuat anume şi aceea, că sinodul îşĭ póte şi numai constitui biuroul în şedinţa primă şi a se continua apoi în una din dilele de peste săptĕmână. Despre publicarea sinodului — în înţelesul §-lui 9 din statutul organic — am încunosciinţat ca tot-déuna şi pe d-l protopop tractual. De astă-dată am primit următorul rĕspuns oficios sub Nr. 144/903 de dato 24 Ianuarie: „Ţinerea sinodului ordinar s'o amânaţĭ până când vĕ voiŭ avisa eu, căcĭ voiesc a conduce eu acel sinod", aşadéră tocmai după dorinţa mai multor poporenĭ, arătată în scris şi trimisă la oficiul protopopesc.

Ce înţeles mai avea dér mergerea lor în massă pe la Braşov?... Au nu erau de ajuns şi numai 2 ca Românĭ cinstiţĭ şi cu judecată matură sĕ mérgă şi sĕ întrebe pe d-l protopop, când anume va veni la sinod? şi că ar dori poporul sĕ vină numai într'o di óre-care de peste sĕptĕmână.

Nu este de loc adevĕrat, că eu aşĭ fi voit sĕ ţin sinodul, şi că numai vĕdênd oposiţia poporului, l'am amânat, Nicĭ n'am intenţionat a'l ţiné, ci pur şi simplu am adus la cunoscinţa celor presenţĭ ordinul d-lui protopop. George Ach. Toma, care a umblat şi pe la On. Redacţiune, cred că o scie prea bine acésta..."

Amnestiaţii din armata română. Regele Carol prin înaltul decret Nr. 3047 a fost amnestiat, din incidentul aniversării a 25-a a rĕsboiului de independenţă, pe toţĭ desertorii şi nesupuşii (din armată) până în data de 28 Noemvrie 1902. Acest înalt favor espira la 31 Martie st. v. anul

---

şi mai impulsiv şi în sfêrşit vĕduvia s'a încheiat prin cununie...

Tînĕra femeie nu încetă prin acésta a-şĭ continua vĕduvia; din contră — ea făcea şi pe mai departe pe véduva geniului. Şi bărbatul, care era ceva mai tînĕr. decât dênsa, găsia, că este fórte natural cultul acesta pentru repausatul. Spre a-l întări şi mai mult în acéstă părere, ea îi ceti scrisorile maestrului scrise pe timpul, când era logodit cu dênsa. Cufundându-se prin acésta în trecut, ea devenia cu cincĭspre-dece anĭ mai tînĕră şi îşĭ dedea aerul unei femei tinere, frumóse, adorate şi sĕrbătorite în poesii... Cum-că mai târdiu s'au schimbat lucrurile. . . la asta nu se gândea noul bărbat. El o venera, ca pe-o deiţă şi era mândru, că fiinţa acésta, care primise atâtea declaraţii de amor, acuma este a lui.

Era o părechie ciudată, care merită sĕ fie studiată. Eu i-am vĕdut odată la teatru. Abia mai recunosceam pe femeia reservată şi sfiiciósă de odinióră, care alăturea de primul ei bărbat nu-ţĭ făcea aprópe nicĭ o impresie. Şedea înainte în loje, rĕzimată pe balustrada lojei şi tóte privirile erau fixate asupra ei. Capul ei era încunjurat de aureola gloriei primului bărbat, al cărui nume, de câte-orĭ o vedeau, trecea din gură în gură. Urmaşul aceluia şedea la óre-care distanţă la spatele ei, par-că ar fi luat în sarcina sa suferinţele întregei lumĭ şi se uita cu atenţiune la stăpâna sa, gata în fie-care moment a-i face un serviciu.

Relaţia ciudată era şi mai frapantă acasă la dênşii. Am fost odată la o serată, ce au dat'o în primul an al căsĕtoriei lor. Pe stăpânul casei părea că îl genéză conscienţa, că în salónele sale are întrunită întréga societate de elită. Din contră, dómna privia seriósă şi obosită, dându-şĭ mai mult ca orĭ-când aerul de vĕduva geniului. Il privia pe soţul sĕu cu un fel de milă şi dicea din când în când: „Sĕrmanul meu amic", şi altele de felul acesta.

In jurul ei se formà un cerc de prietenĭ şi cunoscuţĭ vechĭ, carĭ fuseseră martorĭ la tóte succesele şi triumfurile geniului repausat. Ea se simţia din nou ca o copilă. Toţĭ o cunosceau de când era copilă. Ii diceau „Anais" după numele, ce-l purta înainte de confirmaţiune. Şi în acest timp sĕrmanul bărbat stĕtea respectuos alăturea şi asculta laudele predecesorului sĕu. Se vorbia despre premierele lui neuitate şi despre felul cum lucra.

„Iţĭ aducĭ aminte, Anais, cum se aşeda lângă d-ta, de câte-orĭ îi lipsia inspiraţiunea?"

Şi Anais suspina şi se înroşia.

Apoi discuţia trecù asupra splendidei opere „Savonarola", în care se cuprinde celebrul duet, ce se cântă la lumina lunei. Un entusiast cântà acest duet la pian şi ochii se umplură de lacremĭ. Dómna plângea cu hohot. „Prea mĕ emoţionéză". „Nu mai pot". Toţĭ o încunjurau şi îşĭ esprimau condolenţele şi regretele cele mai adâncĭ — în tocmai ca la o înmormêntare. Unul îi strînse mâna şi dise: „Curagiŭ, Anais, curagiŭ!"

Şi ceea-ce era mai comic în tótă scena, bărbatul al doilea se grăbi şi el a-şĭ esprima condolenţele. Ce geniu! Ce geniu era: îmĭ dicea mie şi îşĭ ştergea ochii.

Era o scenă fórte emoţionantă şi în acelaşĭ timp din cale afară comică.

---

curent. Acum Majestatea Sa printr'un nou decret cu data de 21 Ianuarie 1903 a prelungit termenul prevědut de decretul Nr. 3047 din 28 Noemvrie 1902, prin care amnestiații sunt datorĭ a se presenta corpurilor și serviciilor din carĭ fac parte pănă la *1 Noemvrie st. v. 1903.*

Bătaia în armată. Am mai amintit că la propunerea minist. de rěsboiŭ D. Sturdza, Regele Carol a decretat, că tóte gradele inferióre carĭ se fac culpabile de lovirea inferiorului, se vor muta din corpul de serviciu de unde fac parte în alt corp de trupă séu serviciŭ, chiar de la cercetarea preliminară, décă se va constata vinovăția lor. Aceste grade nu vor mai avé dreptul de remutare în vechiul lor corp séu serviciu, nici în casul când ei vor fi achitațĭ de către ministrul de rěsboiŭ. — Acéstă mutare ministrul de rěsboiŭ a cerut'o atât in interesul disciplinei, căcĭ acei carĭ vor fi achitațĭ de consiliul de rěsboiŭ tot vor păstra pornirĭ rĕutăcióse contra acelora, carĭ au provocat trimiterea lor înaintea consiliului de rěsboiŭ, cât și în interesul instrucțiunei de către parchetele militare, pentru a nu fi zădărnicite de către vinovațĭ, infiuințând prin autoritatea gradului lor asupra inferiorilor, ca sě depună mărturii în contra consciinței și adevěrului.

Cununie. D-l Dr. Aurel *Maniu*, medic de regiment în Przmysl își va serba cununia religiósă cu d-șóra Anna *Wania* în diua de 17 Februarie a. c. în biserica catedrală din Cernăuțĭ.

Logodnă. D-șóra Maria *Moțoiu*, Turcheș, și d-l Stefan *Pâclea*, Satulung, fidanțațĭ.

Meeting socialist. Social-democrații din Budapesta vor organisa Dumineca viitóre un mare meeting socialist, în care se va protesta contra proiectelor militare. S'au distribuit 50.000 apelurĭ contra proiectelor. Agitațiunea acésta se face și în provincie.

Starea sănătății regelui Eduard. Diarul engles „Reyn. Newsp.“ scrie: In 22 Ianuarie diminéța regele a fost cuprins de durerĭ acute în partea abdomenală. Medicii susțineau, că nu este cu putință, ca sě se repete bóla, ce a avut'o regele mai în urmă. De fapt medicii sunt de acord, *că regele va guverna numai scurt timp*. Dece dile regele a încercat sě se înșele pe sine însușĭ, dér la 31 Ianuarie i-s'a dat sfatul sě nu iésă din cameră. Něcăjit arătă cu mâna asupra unei notițe din „Times“, în care se scria, că dênsul este deplin sănětos. „Ei věd, dise el, că sunt sănětos și ér sunt încântațĭ că mě věd bolnav“. După acestea întreprinse o escursiune cu automobilul, din care se întórse cu o temperatură mai urcată, pulsul îi bătea mai iute. Regele era atât de abătut, încât nu se opuse sfatului de a se pune în pat. Se mai consultară și alțĭ medicĭ. La curte vedeai numai fețe îngrijate. Lunia trecută, când regina rugă pe soțul seu sě rěmână acasă, s'a întêmplat următórea scenă. După ceremonia plantării de pomĭ, regele leșină în trăsură. Mai mulțĭ representanțĭ de ai presei, carĭ erau de față, au fost obligațĭ sě păstreze tăcere. Pe când mai târdiu se anunța că sănětatea regelui face progrese, regele se afla în deliriu. Joi s'a tredit, fără sě scie de cele petrecute în cursul a două dile din urmă; dér s'a simțit bine și s'a ridicat din pat. Imprejurarea, că nu are apetit și suferințele lui cronice. bronchiale fac pe medici sě fie îngrijațĭ. In urma suferințelor corporale, regele este iritat, sě mânie iute.

Fondul de teatru. D-l *Demetriu Bardosy*, locotenent c. și r., pentru rěscumpěrarea felicitărilor, a dăruit „Soc. pentru crearea unui fond de teatru român“ suma de *3 corone.*

Societatea turiștilor în România. Dilele acestea s'a constituit în Bucurescĭ o societate a turiștilor sub președința profesorului de universitate *Mrazek*. Vicepreședinte a fost ales secretarul particular al principelui de corónă, Dr. *Tamm*, ér casier d-l T. *Nica*. Societatea are de scop a înlesni iubitorilor naturei visitarea diferitelor locurĭ romantice din țéră.

Inginer silvic alienat. Diarului „M. P.“ i-se scrie din Oradea-mare, că în gara de acolo inginerul silvic N. R. din Beiuș a avut un atac subit de alienație. Nimenĭ nu se puté apropia de nenorocitul, afară de preotul reformat Iózsa Károly, care l'a ademenit pe R. sě se urce în trenul personal, care era gata de plecare spre Budapesta. R., care e tată a 4 copii, a fost transportat la institutul de alienațĭ din Budapesta. — Publicăm cu reservă scirea acésta.

Necrolog. Petru *Mureșanu Vireganul* a repausat în diua de 8 Februarie a. c. în etate de 64 anĭ. Inmormêntarea s'a făcut în 10 Februarie în cimiteriul gr. cat. din Vireag. — Il jălesce věduva Maria n. Rusu.

Princesa Luisa în sanatoriu. In drama de la curtea saxonă s'a întêmplat o nouă întorsătură. După-ce princesei Luisa nu i-s'a permis sě-șĭ vadă fiul bolnav, la sfatul advocaților sěi s'a hotărît sě se retragă în sanatoriul *„La Meterie“* din Nyon, unde speră sě-șĭ recâștige liniștea, după sbuciumările sufletescĭ prin carĭ a trecut — „Fremdenblatt“ din Viena scrie, că intervenția papei a avut resultatul, de a determina pe princesa sě se despartă de Giron. Hotărîrea princesei de a întra în sanatoriu a surprins mult cercurile curții din Viena, fiind-că nimenĭ nu presupunea măcar — după cele întêmplate — că ea se va decide sě facă un astfel de pas.

Poesia papei. Papa Leo XIII și acum la adêncile-i bětrânețe scrie poesii. De curênd a scris o poesie dedicată unui amic al sěu, în care îi dă sfaturĭ cum sě trăéscă, pentru ca sě aibă viéță lungă.

Escroc „român“ în Egipt. „Buk. Tgbl.“ aduce sub titlul de mai sus scirea despre arestarea lui Hermann Singer, care a sěvêrșit mai multe escrocherii în Alexandria. — Ne mirăm, că „Buk. Tgbl.“ nu scie sě facă deosebirea între un Singer și un Român.

Tinerimea studiósă din Turcheș va aranja o producțiune musicală-teatrală Sâmbătă în 1/14 Februarie a. c. în sala hotelului „Pomul verde“ (Turcheș) sub conducerea învěțătorului Nicolau Odor. Programa: 1) Jianul doină, solo de * * * 2) Ion la featru, anecdotă de Th. Speranță declm. 3) Noua calugăriță, cor. 4) Rugămintea din urmă, declamare. 5) Ah mi-e dor, cor. 6) „Pisica“, comedie într'un act de Th. Alexi. Prețul de întrare: loc I 1 cor. loc II 80 banĭ, loc III 60 banĭ. Inceputul la 6½ séra. Tramvaiŭ Brașov-Săcele órele 2 și 6 și 6½ p. m.

Ilusionistul Carmellini, care este cunoscut publicului din Brașov ca prestidigitator și ghîcitor de cugete, va da mâne, Joi séra, în 12 Februarie o representație la restaurantul Gabel (Redută). Inceputul la 8 óre.

Lecții din limba francesă dă o profesóră diplomată de origine francesă atât din gramatică, cât și din literatură și conversațiune, cu prețul fórte eftin de 1 coróna pe o óră, atât în locuința respectivului, cât și acasă la D-sa. Detailii în Villa Kertsch, la camera Nr. 12.

Un concert de elită.

Clușiŭ, 8 Febr. 1903.

Venindu-mĭ dorul a „chibița“, într'una din dilele ultime în „sala de mistere“ a casinei nóstre de aicĭ, mě așteptam sě dau peste vre-o „companie“, ce-șĭ „mai trece din vreme“ cu câte un „calabrias“.

Când colo ce sě věd? Vre-o 12 colegĭ — apostolĭ ai artei române — erau ocupațĭ cu adresarea învitărilor pentru concertul din 1 Martie. De sine înțeles, vorbiau numai despre concert și șansele lui.

— „Décă vor veni numai jumětate din învitațĭ — observă unul, arătând spre téncul de cuverte — succesul e asigurat“ Alții mai bunĭ cunoscětorĭ ai împrejurărilor, se mulțumiau și cu mai puținĭ.

Cu toții însě erau încăldițĭ de speranța, că vor întra frumóse contribuirĭ pentru redeșteptarea sermanei bibliotecĭ, care — acoperită de praf din dile vechĭ durmindu-șĭ liniștit somnul într'un colț al aceleeașĭ sale, — îțĭ făcea impresia unui cerșitor sdrențos, care-țĭ implóră ajutor.

„Pentru reușita splendidă ar fi bine, — dice un prieten al meu, adresându-se mie, — sě facĭ cunoscut concertul nostru prin câte-va rêndurĭ scrise într'un jurnal. Căcĭ vedĭ — continuă el — *după* concerte și alte producțiunĭ de ale nóstre, s'au scris destule verdĭ uscate; de ce n'am puté însě scrie ceva și *înainte* de acest concert, ca sě fim — mai secesioniștĭ, cum s'ar dice acuma?...“

Colegul meu îmĭ propunea adecă, sě fac pentru concert nițică.... cum sě-i dic? reclamă (cinstită! bine înțeles).

„E de prisos, frate dragă! — îi rěspunseiŭ —, te asigur, că pe cel ce nu va pricepe de la sine importanța concertului nostru, pe acela nu-l vei puté capacita nicĭ cu înțelepciunea lui Solomon“. Și mě depărtaiŭ, pe când prietinul la acest rěspuns al meu făcea o față desperată, ca și când ar fi cetit o resoluțiune negativă a unei petițiunĭ în care șĭ-a pus mare speranță... Paliditatea feței lui mě impresioná așa dé mult, în cât involuntar m'am ocupat în gândul meu tot cu viitorul concert. Děu, îmĭ diceam, n'ar trebui óre sě facem sě rěsune puțin în văile și munții ardelenescĭ, ca sě-i mérgă vestea concertului nostru, care după ce se va fi trecut, voiŭ puté dice cu Coșbuc:

„Și s'a pornit apoi cuvênt!
Și patru marginĭ de pămênt,
Ce strîmte-au fost în largul lor.
Când a pornit sě-șĭ dee zor
Acest cuvênt mai călětor
De cât un vênt!“ —

*

Societatea din Clușiŭ e în majoritate maghiară — chiar și fără „streber“-ĭ. Maioritatea acésta absolută trăiesce aci ca 'n „Eldorado“. Au teatru național (care de altmínterĭ atuncĭ e mai plin, când se jócă ceva ne-„național“, fie o piesă francesă, germană séu italiană!), dau concerte, arangéză petrecerĭ mai marĭ și mai restrînse familiare, au bande de lăutarĭ, al căror „primaș“ trage la ureche compatriotului nostru, apoi tóte corporațiunile — de la *Emke* pân' la societatea cismarilor — arangéză balurĭ și producțiunĭ în public... c'un cuvênt se distréză în veselie, dând mult de lucru șăgalnicului principe Carnevál și indulgentei redute...

Dér noi ce avem și cum ne petrecem? Avem o casină a inteligenței, avem un frumos buchet de tinerĭ universitarĭ (din fatalitate nu fără spinĭ), avem o bancă și avem... ce mai avem?... nimica alta! Și ne putem distra numai când tot noi arangiăm câte-o petrecere cu dans, séu vre-un concert, ca de esemplu cel de acuma. Atuncĭ și numai atuncĭ ne simțim și noi mai bine și acasă, când vedem flórea inteligenței nóstre din patrie convenind pe câte-va momente la noi și conversând și discutând împreună la splendórea salei de dans, orĭ între paharě. Noi i-am primit și îi vom primi totdéuna cu dragoste și ospitalitate.

Și așa concetățenii noștri de alt ném se uită adeseorĭ chiorîș la noi. Dér în 9 Maiŭ 1901 le-am impus c'un frumos concert.

„Vin Valachii érăși la Clușiŭ“, esclamă ei de obiceiŭ. Voim a le impune și acuma cu vitalitatea nóstră și cultura nóstră socială, printr'un concert și mai splendid!

Venițĭ dér la concertul nostru, mai lăsațĭ acele multe „afacerĭ private“ (bată-le norocu!) și contribuițĭ la desvoltarea Musei române și la ridicarea altarului nostru cultural! Venițĭ, — nu vețĭ regreta!

*

Așa fantasând asupra concertului, a căruia pregătire s'a început în stil mare (stilul sfîrșitului atêrnă dela obștea română, în care ne încredem) și dorind pentru croitorese cât mai multă ocupație, dorind apoi pentru tinerii subalternĭ cât mai multă anticipație dela șefii lor, ér pentru noi dorind din inimă (și din goliciunea chaotică a buzunarelor), ca poșta din „prima“ (ah! cuvênt prea dulce!) Martie sě nu întârdie... ajunseiŭ acasă. Și m'apucaiŭ sě scriu — despre concert!

Traian Suciu,
phil.

Literatură.

Publicațiunile Academiei Române. Au apărut acum publicațiunile mai jos însemnate, și se află de vîndare la următórele librării: *Socec et Comp.*, Bucurescĭ — *Otto Harassowits*, Leipzig, *Gerold et Comp.* Viena (Stefansplatz). 1. *Dr. Dimitrie Brândză*, Plante nouě din România, note postume, banĭ 50. 2. *Dr. V. Babeș*, despre lucrările scientifice ale profesorului Dr. Nicolae Kalinderu, banĭ 20.

ULTIME SCIRI.

Londra, 10 Februarie. „Times“ anunță, că Bulgaria a adresat o notă către puterĭ contra mobilisărilor Turciei, carĭ sunt periculóse pentru Bulgaria. Nota adaugă, că Bulgaria ar fi nimicită chiar și la cas când ar purta o campanie victoriósă.

Diverse.

Budhismul este religiunea întemeiată de Budha (= luminatul). Intemeietorul acestei religiunĭ se numia cu numele lui adevěrat *Siddharta* séu *Gautama* și era originar din familia de principĭ numită *Șachia*. S'a născut pe la mijlocul s. VI. a. Ch. în Kapilavastu (adĭ Paderiț, la pólele Himalaiei). Renunțând la posiția sa înaltă și la bogății, trăia ca pusnic în meditațiunĭ religióse. El fù luminat în mod subit într'o nópte, când ședea sub un smochin. Numěrul ucenicilor sei crescù rapid și la 480 a. Ch., când el murì, religia lui era deja bine consolidată. Credincioșii lui se împart în mirenĭ și „călugărĭ“ séu cerșitorĭ (blișcu) și „călugărițe“, carĭ au urmat felul de a trăi al magistrului lor și s'au asociat în ordine monachale. Regulele vieții monachale derivă în simburele lor de la însușĭ Budha. Budhismul în esența sa nu este altceva, decât o reacțiune în potriva brahmanismului. Prin aceea, că propověduia egalitatea tuturor ómenilor, combătea împărțirea în caste.

Budha dedea importanță mai mare acțiunilor morale (și nu sacrificiilor) și impunea *iubirea deaprópelui* (chiar și față cu animalele). „Dogmatica“ lui Budha culminéză în doctrina despre suferință, prin urmare este un pesimism pronunțat: Suferința își are causa în nesciință și în dorința unei ilusiunĭ de fericire și plăcere, ce resultă din acésta.

Prin stîrpirea dorinței, ceea ce se póte ajunge prin cunoscința adevěrată și prin lucrarea corectă, ajungem la stîrpirea suferinței, la mântuirea sufletului din lanțul dureros al renascerilor și la întrarea în *Nirwana*, adecă contopirea cu infinitul. Noțiunea Nirwanei, asupra căreia Budha își lăsà aderenții în îndoielă, se esplica mai târdiu în diferite chipurĭ.

Budhismul sprijinit în parte de domnitorĭ, cum a fost d. e. regele Așoka (259—222) s'a rěspândit în tótă India până la Ceylon, apoi în Tibet, apoi în Asia rěsăritênă, pe la mijlocul primului mileniu din era creștină fù restrîns în India prin contrareformațiunea Brahmanismului. Intr'aceea Budhismul a perdut mult din forma sa originară: Cu tóte că în învěțătura întemeiătorului lipsesce noțiunea lui Dumnedeu, aderenții lui l'au făcut pe el însușĭ, începênd cu s. II. a. Ch. ființă dumnedeéscă, salvatorul lumei și i-au împodobit viéța cu minunĭ fantastice.

Divinitatea lui Budha deveni în sfîrșit pentru formele Budhismului în afară de India, centrul dogmei și al cultului. Morala lui ateistă a câștigat aderențĭ și printre necredincioșii din Apus și din America, carĭ susțin și propověduesc învěțătura lui Budha, ca pe o *religiune universală a viitorului.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

11314—1902 sz.
tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Blendea Niculae és Dogariu Dumitru végrehajtatónak Bokornea Mária szül. Radu végrehajtást szenvedő elleni 40 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területén lévő a prázsmári 175 számu tljkvi 412, 413 hrsz. egész ingatlanra 858 kor. a 18012 hrsz. egész ingatlanra 23 kor. az u. o. 386 sz. tljkvi 17972, 17973 hrsz egész ingatlanra 47 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi Február hó 26-ik napján délelött 9 órakor,** a Prázsmár község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi Oktober hó 14-ik napján.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkönyvi hatóság.

Kovács,
e. biró.

846,1—1.

Nr. 49—903

Publicațiune!

În **13 Februarie 1903 la 10 óre a. m** se va ține în cancelaria administrațiunei pădurilor orășenescĭ (în Brassó sub Bucium Nr. 9) licitațiune cu oferte pentru **darea în arêndă** a următórelor locurĭ de pășune din revirul orășenesc **pe timp de 6 anĭ,** adecă până la finea anului 1908.

I. Începênd dela muchia Pisculungului până la Valea Hoților (Crucur mic): pășune de pădure 610·6 jugĕre cat., livadie 1·4 jugĕre cat., în total 612 jug. cat.

II. Crucuru mare până la grópa Grădinarului: pășune de pădure 501 6 jug cat., livadie 28 6 jug. cat, în total 530 2 jug. cat.

III. Valea putredă până la Drester și dosul Oaben până la Valea sécă cea mică: pășune de pădure 865·7 jug. cat, livadie 11 jug. cat în total 876 7 jug. cat.

IV. Eisengrundul cel mare și locurile din hotar până la Triangelberg: pășune de pădure 499·7 jug. cat., livadie 6 6 jug. cat., în total 506·3 jug cat.

V. Pisiacu până la Pisculung și Hirschgrundu: pășune de pădure 528 9 jug. cat., livadie 42·5 jug. cat., în total 571·4 jug. cat

Petițiunile (Ofertele) timbrate în ordine și cu declarațiunea, că oferentul cunósce condițiunile și se supune acelora sunt a se presenta la administrația pădurilor orășenescĭ **până la 13 Februarie** a. c **la 10 óre** a m.

Fie-care oferent are sĕ pună în ofertul sĕu drept vadiu 10% din suma oferită ca arêndă anuală; acéstă sumă, oferentul învingĕtor, va avé sĕ o întregéscă până la jumĕtate din suma arêndei anuale și sĕ o depună drept cauțiune.

In oferte sumele oferite sunt a se separa după singuraticele obiecte de arêndă. Condițiunile de arêndă și mapele despre teritoriile de pășune ce stau a fi date în arêndă sunt, espuse în cancelaria administrației pădurilor și pot fi luate în vedere, în decursul órelor de oficiu

Brassó, 6 Februarie 1903.

Administrația pădurilor orășenescĭ.

„COMÓRA“,

asociațiune de consum in Sasca-montană.

CONVOCARE.

Domniĭ membrii ai „COMÓREI“, asociațiune de Consum în Sasca-montană sunt prin acésta convocațĭ în sensul § lui 25 din statutele Asociațiunei

la a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în **Sasca-montană la 2 Martie 1903** st. n. **la 9** óre a. m. în localul D-lui Anton Kokesch.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunei pe anul espirat
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiunea compturilor și darea absolutoriului.
4. Decisiunea asupra împărțirei profitului curat
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Esmiterea a 2 membrii pentru verificarea protocolului.
7. Eventuale propunerĭ §. 38 lit. i.

Domnii membrii sĕ fac atențĭ la § 29 lit. i.

Dat în ședința consiliului comun ținut la 2 Februarie 1903.

Direcțiunea.

Contul Bilanțului.

ACTIVE:	Corone	fil.	PASIVE:	Corone	fil.
Cassa în numĕrar	98	02	Capital social de 146 quote		
Inventarul mărfei	10505	99	à 60 coróne	8348	—
Spese de fondare cor. 133.63 f.			Creditorĭ	7367	48
După amortisare „ 13.36 „	120	27	Profit curat	223	89
Mobiliar . . . „ 921.80 „					
După amortisare „ 83.13 „	829	17			
Debitorĭ	4385	92			
	15939	37		15939	37

Contul Profitului și al pierderilor.

EȘITE:	Corone	fil	INTRATE:	Corone	fil.
Chiria casei	275	30	Venit din vinderea mărfei . .	3352	79
Darea de stat comunală și licența	227	36			
Salariĭ	1974	16			
Spese	389	24			
Porto-urĭ	63	—			
Asigurarea mărfei	70	11			
„Gazeta Transilvaniei“ . . .	24	24			
Amortisarea:					
Din spesele de fondare . . . . cor. 13.36 f.					
Din mobiliar . „ 92.13 „	105	49			
Profit curat	223	89			
	3352	79		3352	79

Sasca-montană, la 31 Decemvrie 1902

Direcțiunea:

Iustin Chirila m. p., director esecutiv. *Costa Manescu* m. p., *Stefan Dăneț* m. p.,
Ioan Balanescu m. p. *Gligorie Petru* m. p. *Alexandru Rogovan* m. p.
Dr. A. Lichtfuss m. p. *Tr. Bratescu* m. p., contabil.

Bilanțul present, precum și contul profitului și perderilor esaminându-le le-am aflat esacte și cărțile purtate în regulă bună.

Sasca-montană, la 2 Februarie 1903.

Comitetul de supraveghiere:

Alexandru Băiuș m. p., președinte. *Costa Petru* m p. *Vasilie Gropșan* m. p. *Teodor Ilana* m. p.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.